

κομάτιον

Κυριακή, 6 Μαΐου 2012

10:49 πμ

Κομάτιον ή κομμάτιον είναι το μικρό κόμα. Κόμα < κόπτω (πβλ. πινω > πομα)
Βλ. κοπίς = σπάθη των Σπαρτιατών, σημερινό κοπίδι.

Στο Δυτικοκρητικό ιδίωμα κομάτα σημαίνει [κανόνι](#) 225.162

Κομάτα λέξη ανύπαρκτη στο 184 Κυπριακό ιδίωμα παρ'ολο το τραγούδι για την Βράκα

Ε, παρά να πάρεις άθρωπον,
τζιαι ναν' τζιαι με την βράκαν.

Ε, καλλίτερα πανταλονάν
τζι ας εν με την κομμάταν

Όμως στην Κρήτη Κοματέ λένε την κανονιά^{225.162}. **Κομάτιον** αναφέρει ήδη ο Du Cange ³¹¹ ως *macchina bellica*, ήτοι πολεμική μηχανή. (κανόνι).

Η συνήθης ερμηνεία "με το κομμάτι" σημαίνει τρόπον αμοιβής ανά μονάδα κατασκευαζόμενου προϊόντος σε αντίθεση με την ημερομίσθια αμοιβή. Η κατασκευή με το κομμάτι είναι ποιοτικώς καλύτερη διότι η αμοιβή δεν καταβάλλεται αν υπάρχουν ελαττώματα. Και ο κατασκευαστής μεριμνά ώστε να είναι ποιοτικώς εν τάξει για να πληρωθεί. Η υποχώρηση "κι ας εν με την κοματα" δεν ταιριάζει εδώ.

Με την κομμάταν ίσως να εννοεί με το ζόρι, *vis militaris*. Δια της βίας.

Πβλ. ΦΡ Άστο να πάει στα **κομάτια** αντίστοιχο του αρχ Εασον αυτό χαίρειν,
Μπορεί να σήμαινε άφησε να το κανονίσουν άλλοι (με το κοματιον).
Το ρήμα κανονίζω είναι αμφίσημο μπορεί να σημαίνει κανονιοβολώ (από το κανόνι ή κομάτιον) ή και ρυθμίζω, διευθετώ (από το κανών)

Το ρ. κοματιάζω ετυμολογείται από το κόπτω> κόμα> κομάτι αλλά η εικόνα για το κομμάτιασμα προκύπτει από την μάκινα μπελλικα. (*macchina bellica*)

Το κομάτι σημαίνει το τεμάχιο ως μονάδα μετρήσεως ποσότητας : 25 κομμάτια.

Αντίστοιχα με το Κρητικό **πράμα** το **κομάτι** σημαίνει λίγη ποσότητα.

ΦΡ Δός' μου κομμάτι ψωμί, Έχεις πράμα καρυδόμελλο; Έχεις καθόλου, λίγο καρυδόμελλο.

Βλ.

Υπογλώσσιο #12 Ανάγκη και κόψιμο

Το κομματι λεγεται και με την εννοια τμημα του συνολου όπως το μουσικο κοματι μιας συμφωνιας.

Αλλα και εξαιρετικο τμημα, πχ. μια συλλογής. Ετσι

κόματος (μεγενθυντικό) = ομορφη γυναίκα